

UPITNIK ZA KANDIDATKINJU ZA POVJERENICU**Maria Luís ALBUQUERQUE****Financijske usluge****1. Opća sposobnost, predanost europskim ciljevima i osobna nezavisnost**

Koji su aspekti Vaših osobnih kvalifikacija i iskustva posebno relevantni za preuzimanje dužnosti povjerenika i promicanje općih europskih interesa, posebno u području za koje biste bili nadležni? Kako ćete pridonositi provedbi političkih smjernica Komisije? Kako ćete provoditi rodno osviještenu politiku i integrirati rodnu perspektivu u sva područja politike koja pripadaju Vašem resoru? Kako ćete provoditi politiku uključivanja mladih?

Koja jamstva u pogledu svoje neovisnosti možete dati Europskom parlamentu i kako namjeravate osigurati da ni jedna Vaša prošla, sadašnja ili buduća aktivnost ne dovede u pitanje obnašanje Vaših dužnosti u Komisiji?

Po struci sam ekonomistica. Tijekom profesionalne karijere u javnom i privatnom sektoru bavila sam se financijama iz raznih perspektiva. Na fakultetu sam predavala makroekonomiju i matematiku financijskih tržišta. Spojila sam svoje teoretsko znanje s iskustvom stečenim u ministarstvu financija, gdje sam radila u glavnoj upravi za riznicu i kao savjetnica državnoj tajnici za riznicu i financije. Nakon toga bila sam zadužena i za financijsko upravljanje u državnom poduzeću za željezničku infrastrukturu, REFER. Na mjestu voditeljice Odjela za izdanja vrijednosnih papira i tržišta u državnoj agenciji za upravljanje javnim dugom dobro sam upoznala duboku povezanost između državnih proračuna, raspoloženja tržišta i financijske stabilnosti. Zastupala sam ured za upravljanje dugom u odborima EU-a, odnosno u Pododboru za tržišta državnog duga i u Radnoj skupini za koordinirano djelovanje, stručnoj skupini zaduženoj za raspravu o financijskim instrumentima EU-a za ublažavanje krize državnog duga. To je iskustvo bilo presudno za snalaženje na zahtjevnim položajima zamjenice ministra financija i državne ministricice za financije, u vrijeme kada se Portugal borio s teškom gospodarskom i monetarnom krizom. Četiri i pol godine sudjelovala sam na svim sastancima ECOFIN-a i Euroskupine te blisko surađivala s mnogim institucijama EU-a, među ostalim i s Europskom komisijom. Godine provedene u državnom parlamentu dodatno su produbile moje političke vještine. Kao zastupnica u parlamentu bila sam članica Odbora za europske poslove, gdje sam radila na jačanju kontinuiranih bliskih veza između Portugala i tijela EU-a.

To bogato iskustvo u javnom sektoru kombiniram s istinskim razumijevanjem funkcioniranja financijskih tržišta i učinaka pravila EU-a i nacionalnih pravila na terenu, koje sam stekla radom u društvu Arrow Global, plc, koje pruža usluge upravljanja kreditima te u banci Morgan Stanley. Imala sam čast biti i članica Foruma na visokoj razini o uniji tržišta kapitala, koji je Komisija osnovala 2019. Naš je izvještaj pridonio inicijativama Komisije za promicanje unije tržišta kapitala preporukama koje su i dalje vrlo važne za ostvarivanje političkih prioriteta predsjednice von der Leyen.

U proteklih 15 godina sudjelovala sam u ključnim pregovorima i odlukama čiji je cilj osigurati nam prave alate za sprečavanje novih financijskih kriza i kriza u europodručju, što uključuje i dovršetak bankovne unije. Proživjela sam te krize i njihove posljedice, koje su negativno utjecale na život i očekivanja građana Unije, kao i na njihovo povjerenje u institucije EU-a, i zato sam još više predana europskom projektu. Doista čvrsto vjerujem da se rješenja za takve krize mogu pronaći samo zajedničkim radom za opće dobro. Stoga čvrsto vjerujem u izgradnju Unije na načelima supsidijarnosti i proporcionalnosti koja napreduje u svim područjima u kojima se zajedničkim djelovanjem postižu bolji rezultati nego na nacionalnoj razini. Stoga ću, budem li potvrđena, svojem angažmanu u Komisiji pristupiti s krajnjom ozbiljnošću. Ta obveza nosi golemu odgovornost jer je presudno da sve države članice, građani i poduzeća u Uniji razumiju i aktivno sudjeluju u jačanju financijskih kapaciteta kako bi se ostvarenjem cilja poboljšanja konkurentnosti smanjile nejednakosti i povećalo blagostanje.

Budem li imenovana povjerenicom, iskoristit ću sve svoje vještine i znanje za razvoj europske unije štednje i ulaganja koja uključuje bankarstvo i tržišta kapitala, financijsku stabilnost i konkurentnost, kako bi građani dobili

priliku da poboljšaju svoj financijski položaj, te kako bi se potaknula privatna ulaganja i ostvarili ciljevi zelene, digitalne i socijalne tranzicije. Radit ću i na provedbi pravila o financijskim uslugama, posebno radi suzbijanja financijskog kriminala i jačanja sankcija EU-a i trudit ću se pojednostavniti naša pravila kad god to bude moguće da se građanima olakša život, a poduzećima poslovanje u svim područjima iz mojeg mandatnog pisma.

Bolno sam svjesna nedovoljne zastupljenosti žena na svim razinama. Svjesna sam i toga da građani, a posebno mladi i žene, često nemaju potrebne vještine za upravljanje svojim financijama ili za snalaženje u promjenjivom i sve složenijem financijskom ekosustavu. Pozdravljam snažnu potporu Europskog parlamenta rodno osviještenoj politici i nastojanju da se pitanjem mladih bavimo u svim područjima politika. Pobrinut ću se i za rodnu ravnotežu u svojem timu. Budem li imenovana, u svojem se resoru i u skladu sa svojim mandatnim pismom želim usredotočiti upravo na financijsku pismenost kao način svladavanja obaju tih izazova. Obvezujem se da ću održavati godišnji dijalog s mladima, prvi već u prvih 100 dana mandata. Slijedit ću duh i slovo Kodeksa ponašanja povjerenika i prema potrebi ažurirati svoju izjavu o financijskim interesima. Izbjegavat ću položaje ili situacije koji bi mogli dovesti u pitanje moju neovisnost, nepristranost i raspoloživost Komisiji te ću predsjednicu Komisije obavijestiti o svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do sukoba interesa u obavljanju mojih službenih dužnosti. Doista vjerujem da odgovornost i transparentnost nisu tek običan uvjet, one su moralni imperativ koji ću sa zadovoljstvom slijediti.

U potpunosti ću poštovati Ugovore EU-a i obvezu da uvijek djelujem u interesu Unije. Duboko sam počašćena što opet imam priliku služiti javnom interesu. Iskoristit ću sve svoje iskustvo i stručno znanje koje sam stekla na raznim dužnostima kako bih služila samo i jedino interesima Unije.

2. Upravljanje resorom i suradnja s Europskim parlamentom

Možete li se obvezati da ćete na odgovarajući način obavještavati Parlament o svojim aktivnostima i aktivnostima svojih odjela? Kako shvaćate svoju odgovornost prema Parlamentu?

Koje ste konkretne obveze spremni preuzeti u pogledu Vaše angažiranosti u radu s Parlamentom i prisutnosti u Parlamentu (i u odborima i na plenarnim sjednicama), u pogledu transparentnosti, suradnje i učinkovitog daljnjeg postupanja u vezi sa stajalištima Parlamenta i njegovim zahtjevima za zakonodavne inicijative? Jeste li spremni Parlamentu pravovremeno pružati informacije i dokumente o planiranim inicijativama ili postupcima koji su u tijeku, jednako kao i Vijeću?

Budem li imenovana, bit će mi privilegij, čast i nagrada pridružiti se Kolegiju povjerenika. Kao članica Kolegija podupirat ću naš zajednički politički program i preuzeti političku odgovornost za aktivnosti u svojem resoru, ne dovodeći u pitanje načelo kolegijalnosti Komisije. Budem li imenovana, svoje ću dužnosti izvršavati u punoj suradnji s drugim članovima Komisije, u skladu s metodama rada i međuinstitucijskim odlukama o višegodišnjem programiranju.

Obvezujem se na suradnju s Parlamentom u svim fazama postupka donošenja politika i političkog dijaloga te na održavanje odnosa koji se temelji na otvorenosti, transparentnosti, uzajamnom povjerenju, redovitom izvješćivanju i razmjeni informacija, da bi se Parlamentu omogućila učinkovita provedba njegova demokratskog nadzora. Budem li imenovana, pozorno ću slušati pitanja i dvojbe Europskog parlamenta i na njegove ću zahtjeve odgovarati u suradnji s Kolegijem povjerenika. Osobito blisko ću surađivati s Odborom Europskog parlamenta za ekonomsku i monetarnu politiku (Odbor ECON) kao glavnim nadležnim odborom u području mojeg rada. Redovito ću informirati njegove članove i surađivati s drugim relevantnim odborima, kako ih Parlament odredi, te ću na plenarnim sjednicama sudjelovati na relevantnim raspravama.

Moj kabinet i GU FISMA, služba koja će, budem li imenovana, biti u mojoj nadležnosti, surađivat će s Europskim parlamentom i odborom ECON na temelju načela povjerenja, transparentnosti, dvosmjernog protoka informacija i uzajamne pomoći, uz razumijevanje zahtjeva potpune odgovornosti prema Europskom parlamentu.

Svjesna sam toga da se rezultati u političkom dijalogu i zakonodavnim inicijativama mogu postići samo učinkovitim i lojalnom suradnjom. Nastojat ću postići konsenzus u skladu s Okvirnim sporazumom iz 2010. i Međuinstitucijskim sporazumom o boljoj izradi zakonodavstva iz 2016. U potpunosti podržavam namjeru predsjednice Komisije da ojača poseban odnos između Europskog parlamenta i Komisije i spremna sam osobno sudjelovati u važnim pregovorima u okviru dijaloga te aktivno i redovito sudjelovati na sastancima odbora, surađivati s predsjednikom parlamentarnog odbora radi redovitog i izravnog protoka informacija, dostupnosti bilateralnih sastanaka i izravnoj komunikaciji s članovima odbora, kao i pružanju brzih i jasnih informacija i praćenju daljnjih postupaka u vezi s iznesenim stajalištima.

Predana sam punoj provedbi Ugovorâ, Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva i Okvirnog sporazuma. Europski parlament i Vijeće su zakonodavci prema Ugovorima EU-a u kontekstu redovnog zakonodavnog postupka i ja ću poštovati načelo jednakog postupanja prema objema institucijama. Podržavam posvećenost predsjednice von der Leyen jačanju prava Europskog parlamenta na inicijativu i odlučnost Komisije da poduzme daljnje korake u vezi s parlamentarnim rezolucijama.

Pitanja Odbora za ekonomsku i monetarnu politiku

Unija tržišta kapitala (CMU)

3. Koja je Vaša vizija razvoja unije tržišta kapitala / unije štednje i ulaganja? Koje ćete konkretne korake poduzeti kako biste je razvili i u kojem vremenskom okviru? U kojoj će se mjeri u tim koracima u obzir uzeti posebne preporuke iz izvješća Lette, Noyera i Draghija?

Unija štednje i ulaganja koja obuhvaća uniju tržišta kapitala i bankovnu uniju odnedavno je s pravom u središtu pozornosti i jedan je od predsjedničkih prioriteta. Drago mi je da je općeprihvaćeno da razvoj EU-ovih tržišta kapitala nije više puka želja nego nešto bez čega se ne može želimo li održivo financirati naše ambiciozne financijske ciljeve, kao što je zelena, digitalna i socijalna tranzicija. Politički je trenutak povoljan za uniju štednje i ulaganja i mogao bi potaknuti pozitivnu promjenu, ali samo ako se na temelju politike poduzmu konkretne mjere.

Moja je vizija jasna: unija štednje i ulaganja trebala bi biti najvažniji instrument potpore širem EU-ovu cilju, a to je jačanje Unijine održive konkurentnosti i olakšanje tranzicije. Unija štednje i ulaganja bit će dopuna i poticaj drugim bitnim inicijativama EU-a, među kojima je plan za čistu industriju. Javna tijela ne mogu to sama postići, nego moraju sudjelovati svi dionici, kako iz tog sektora tako i iz civilnog društva, i preuzeti odgovornost za te reforme. Uniju štednje i ulaganja možemo graditi samo na rezultatima našega truda u drugim područjima, a pritom treba zajamčiti da će sve države članice i svi dionici ostvariti prednosti snažnih, integriranih financijskih tržišta i dobro razvijenih domaćih tržišta, tako da nitko ne bude zapostavljen. Ne budemo li na razini EU-a i država članica imali tržišta kapitala koja dobro funkcioniraju, nećemo u nadolazećim godinama ispuniti svoje potrebe za ulaganjima.

Budem li potvrđena kao povjerenica, želim razvijati uniju štednje i ulaganja koja za sve građane i poduzetnike u EU-u promiče konkurentnost, prosperitet i pravednost. Naš bi glavni cilj trebalo biti efikasno preusmjerenje štednje u financiranje produktivnih i strateških ulaganja od kojih i građani i poduzetnici ostvaruju maksimalnu korist. Budem li potvrđena, želim koherentno graditi uniju tržišta kapitala i bankovnu uniju, tako da unija štednje i ulaganja omogući EU-u da dosegne razvojnu točku nakon koje se visoke stope rasta, konkurentnost i blagostanje kućanstava uzajamno potiču. U tome trebamo stalno, zajedničkim naporima svi sudjelovati.

Smatram da će integracija banaka u uniju štednje i ulaganja biti od presudne važnosti jer su banke glavni akteri u povezivanju štednje i ulaganja u Europi. Prvo, banke će i dalje držati bitan dio uštedevine građana i nastaviti će financirati većinu poduzetnika u Europi. Drugo, snažne europske banke koje posluju preko granica nužne su za glavne usluge na tržištu kapitala, kao što su uvrštenje i trgovanje. Treće, integrirana bankovna tržišta doprinijela bi efikasnijoj alokaciji financijskih sredstava u gospodarstvu EU-a. Vjerujem da će ambiciozni rezultati akata o ključnim strukturnim obilježjima bankovne unije, a osobito tekuća reforma upravljanja krizama i osiguranja depozita te uvođenje europskog sustava osiguranja depozita (EDIS) doprinijeti dodatnoj integraciji bankarskog sektora i jačanju financijske stabilnosti. No, napredak ovisi o preuzimanju obveza i potpori na najvišoj političkoj razini u EU-u, u Europskom parlamentu i državama članicama.

Građani moraju biti u središtu unije štednje i ulaganja. Mogu biti veliki dobitnici nakon uvođenja unije štednje i ulaganja, ali i presudni sudionici u njezinu uspjehu. EU-ova tržišta kapitala i bankarskih usluga trebaju im donijeti više koristi i mogućnosti za povećanje bogatstva kućanstava. Građani bi trebali moći više svoje uštedevine iskoristiti na tržištima kapitala, uz odgovarajuću zaštitu, koja im omogućuju da diversificirano financiraju ulaganja u cijelom EU-u, a poduzetnicima u EU-u osiguraju kapital za tržišnu utakmicu, inovacije i održivu zelenu, digitalnu i socijalnu tranziciju.

Dolazim iz zemlje s periferije Unije i sasvim mi je jasno da građani i poduzetnici u državama članicama imaju različite mogućnosti i potrebe za štednjom i ulaganjem. Unija štednje i ulaganja mora biti korisna za sve države članice neovisno o njihovoj veličini, aktualnoj razvijenosti tržišta kapitala ili ekonomskoj situaciji. Moramo se fokusirati na razvoj dubokih i integriranih tržišta kapitala na europskoj razini, izgrađenih na snažnim i razvijenim tržištima kapitala u svim državama članicama. Zato države članice moraju preuzeti punu odgovornost za uniju štednje i ulaganja i aktivno se angažirati da utvrde što dobro, a što loše funkcionira. To će EU-u omogućiti da na svojjoj

razini usvoji najbolje prakse i pomogne razvoj lokalnih tržišta. Dugo sam sudjelovala u projektu izgradnje unije tržišta kapitala i sasvim mi je jasno što funkcionira, a što nije dobro. Budem li potvrđena, nastaviti ću raditi na svemu što je dosad postignuto, vodeći računa o stavovima svih dionika. Neke će se mjere za uniju štednje i ulaganja možda provoditi na razini država članica, odozdo prema gore, uz podršku i koordinaciju Komisije. Uvaženi zastupnici i zastupnice, u tome će vaša podrška biti iznimno važna.

Kad govorimo o rokovima i konkretnim koracima, ja ću, budem li potvrđena, u prvim mjesecima nakon preuzimanja dužnosti predstaviti ukupni pristup EU-a, država članica i sudionika na tržištima odlučnoj izgradnji unije štednje i ulaganja. Imajući to u vidu i aktualnu političku volju za izgradnju unije štednje i ulaganja, uvjerenam sam da se mjere politike trebaju fokusirati na nekoliko transformativnih mjera koje se mogu ostvariti u roku od pet godina. Mišljenja sam da bismo to trebali ostvariti s manje regulative nego proteklih godina. Inicijative koje se odnose na uniju štednje i ulaganja trebale bi uključiti i prijedloge za pojednostavnjenje i smanjenje regulatornog opterećenja, osobito za mala i srednja poduzeća.

Pri utvrđivanju prioriteta unije štednje i ulaganja želim nastaviti raditi na svemu što su Europski parlament i Vijeće dosad postigli, na nedavnim izvješćima koja su sastavili Enrico Letta i Mario Draghi, ali i drugima objavljenima u državama članicama, osobito Noyerovom, i olakšati pristup „cijeloga EU-a”. U tim je izvješćima istaknuto nekoliko važnih tema, među kojima i to da inicijative treba proširiti na poslovne anđele i ulagatelje početnog kapitala iz privatnog i javnog sektora, povećati privlačnost europske burze za inicijalne javne ponude (IPO) i društva nakon njihova uvrštenja na burzu, smanjiti regulatornu fragmentaciju u područjima nesolventnosti, poreza i infrastrukture financijskih tržišta, potaknuti male ulagatelje na ulaganja, među ostalim uz ponudu dugoročnih štednih proizvoda, povećati financijsku pismenost, revidirati regulatorni okvir za sekuritizaciju i nastaviti raditi na detaljnijem i integriranom nadzoru.

Nema sumnje da nam takve reforme trebaju. No, budem li potvrđena kao povjerenica, ja bih se prije odluke o budućim prijedlozima htjela pobliže upoznati s glavnim problemima i razgovarati s Europskim parlamentom, državama članicama i svim dionicima o našim zajedničkim prioritetima. Znam, na primjer, da su službe Komisije organizirale prvi krug razmjene mišljenja o preprekama integraciji usluga trgovanja i nakon trgovanja i širenju fondova koji ulažu u inovativna i rastuća poduzeća. Dogodine bi trebala biti završena studija koja bi nam trebala objasniti koje su to prepreke konsolidaciji. Poznato mi je i da su službe Komisije u listopadu započele javno savjetovanje o postojećim pravilima sekuritizacije. Budem li potvrđena, namjeravam se i u drugim područjima, kao što je poboljšanje sustava nadzora na razini EU-a, detaljno konzultirati i angažirati sa svim dionicima da utvrdimo je li primjena postojećih instrumenata efikasna i trebamo li dodatne strukturne promjene. Budem li potvrđena kao povjerenica, sve što budem poduzimala u sljedećih nekoliko mjeseci ovisit će o tim konzultacijama i dijalozima i bit će u bliskoj suradnji s drugim članovima Kolegija, kako bismo ostvarili zajednički cilj, a to je konkurentnija i pravednija Unija.

4. Na koji način namjeravate dodatno razviti tržišnu infrastrukturu Unije (nakon trgovanja) kao temelj za daljnju integraciju tržišta? Smatrate li da će nedavno preispitivanje Uredbe o infrastrukturi europskog tržišta (EMIR-a) uspjeti dovesti poslove poravnanja izvedenica denominiranih u eurima u financijske centre EU-a? Koje ćete korake poduzeti u cilju osmišljavanja jednostavnog i jeftinog štednog i investicijskog proizvoda u Uniji kako bi se osigurala odgovarajuća razina zaštite malih potrošača i ulagatelja te povećalo sudjelovanje na tržištima kapitala? Koje ćete inicijative poduzeti u cilju poboljšanja financijske pismenosti? Smatrate li da pravila o sekuritizaciji treba izmijeniti sada ili nakon što se u potpunosti ostvari unija tržišta kapitala te kako bi to moglo utjecati na financijsku stabilnost Unije? Planirate li predložiti zakonodavnu reformu kako bi se prilagodio nadzorni okvir za tržišta kapitala, uzimajući kao primjer jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM)?

Tržišta kapitala u EU-u ne mogu funkcionirati bez infrastrukture financijskog tržišta, među ostalim za usluge nakon trgovanja. Ta infrastruktura mora biti otporna, efikasna i inovativna želimo li da naša financijska tržišta budu i ostanu međunarodno konkurentna. Nažalost, ima prepreka koje onemogućuju stvaranje istinski jedinstvenog tržišta za usluge nakon trgovanja u EU-u. Neke smo uspjeli otkloniti, ali mnoge nismo, kako je istaknuto u recentnim stručnim izvješćima.

Nedavno su službe Komisije organizirale susret relevantnih dionika radi razmjene mišljenja o preostalim preprekama integraciji usluga trgovanja i usluga nakon trgovanja, a dogodine bi trebala biti dovršena i studija koja bi nam trebala dati bolji uvid u tu problematiku. Rad ne prestaje ni u drugim područjima relevantnima za uniju tržišta kapitala, što uključuje pravo trgovačkih društava i pravo o nesolventnosti, a ja ću, budem li potvrđena, blisko surađivati s povjerenikom za demokraciju, pravosuđe i vladavinu prava jer nam je cilj zajednički, a to je pomagati poduzećima i razvijati jedinstveno tržište uz odgovarajuću zaštitu potrošača i malih ulagatelja, zajamčiti

da relevantna pravila budu jednostavna i potpora konkurentnosti. Jasno mi je da trebamo nastaviti raditi na uklanjanju prepreka tržišnoj integraciji usluga nakon trgovanja.

Središnje druge ugovorne strane za poravnanje nužne su za upravljanje rizicima na tržištima kapitala i promicanje njihova neometanog funkcioniranja. Zato su one ključni akteri uspješne unije tržišta kapitala. U nedavnoj reviziji Uredbe o infrastrukturi europskog tržišta, poznatoj kao EMIR 3, o kojoj su se u veljači ove godine Europski parlament i Vijeće usuglasili, utvrđen je okvir kojim se potiču konkurentna i privlačna tržišta poravnanja u EU-u, uz zaštitu financijske stabilnosti.

Iako konačni kompromis suzakonodavaca o aktivnom računu nije ambiciozan kao u Komisijinu prijedlogu, postignuta je ravnoteža između snažnije regulatorne intervencije i tržišnog pristupa. Prvi je to korak ka smanjenju prekomjerne ovisnosti o središnjim drugim ugovornim stranama za poravnanje iz trećih zemalja koje su od znatne systemske važnosti i ublažavanju s time povezanih rizika. Aktivni račun bi, zajedno s drugim mjerama za povećanje privlačnosti i konkurentnosti tržišta poravnanja u EU-u, trebao biti početak procesa u kojem će se nastaviti razvijati poravnanje u EU-u i smanjiti ovisnost naših financijskih tržišta o nekim središnjim drugim ugovornim stranama za poravnanje iz trećih zemalja. EMIR 3 će nam omogućiti da pažljivo pratimo koja će kombinacija tih mjera polučiti željene rezultate. Želim pozvati sudionike na tržištu da iskoriste priliku i pomognu nam u razvoju dubokog i likvidnog tržišta poravnanja u EU-u i smanjenju potencijalnih rizika za našu financijsku stabilnost.

Što se tiče jednostavnog i jeftinog štednog i investicijskog proizvoda, želim naglasiti da za takve proizvode treba razvijati istinski jedinstveno tržište, a pritom malim ulagateljima olakšati i poticati pristup tim proizvodima. Budem li potvrđena, surađivat ću sa svim dionicima da utvrdimo najbolji način da zadovoljimo interese dionika. Tako bismo malim ulagateljima omogućili utemeljene odluke o ulaganjima, primjerenu zaštitu i pravedne uvjete za ulaganja na tržištima kapitala. Mali će ulagatelji ulagati više samo ako budu uvjereni da će na tržištima ostvariti pristojne povrate na uloženo i ako budu mogli ulagati prema svojim preferencijama, na primjer u održive projekte. Osim toga, bit će iznimno važno poboljšati financijsku i digitalnu pismenost i tako malim ulagateljima omogućiti da donesu informirane odluke i izbjegnu financijske prijevare. Molim uvažene zastupnike da o toj temi pogledaju i moj odgovor na pisano pitanje broj 8.

Sekuritizacija je nesumnjivo bitna tema, ali je i nužna za razumijevanje problema na tom tržištu i prije rasprave o njihovom rješavanju. Zato mislim da je dobro da su službe Komisije pokrenule ciljano javno savjetovanje o sekuritizaciji. Na temelju njegovih rezultata ću, budem li potvrđena, donijeti zaključak o tome što je najbolje poduzeti, u smislu rokova i sadržaja svakog prijedloga. Potvrdi li se da se nešto mora poduzeti odmah, to ćemo i učiniti. Podrazumijeva se da svojim činjenjem ili nečinjenjem nikada ne smijemo ugroziti financijsku stabilnost.

Različita regulacija i nadzor ometaju razvoj integriranih tržišta kapitala, a istodobno povećavaju troškove i smanjuju konkurentnost. Brojne takve razlike mogu negativno djelovati na ulagatelje zbog različitih razina zaštite koju uživaju u državama članicama. Bolji sustav nadzora na razini EU-a može biti važan pokretač ostvarenja punog potencijala naših tržišta kapitala jer bi se smanjili nedostaci, ostvarila ekonomija razmjera i steklo povjerenje u funkcioniranje tih tržišta. To bi doprinijelo i smanjenju regulatornog opterećenja. Nadzor se može poboljšati na nekoliko načina. Jedan je zajednički postupak nadzora na razini EU-a u kojem bi jedan inspektor nadzirao određene aktere na tržištu (slično jedinstvenom nadzornom mehanizmu u bankarstvu) u nekoliko država članica. Drugi je omogućiti nacionalnim nadzornim tijelima da u zajedničkom nadzoru usklade svoje pristupe i ishode i tako zajednički provedu usklađen postupak nadzora. Budem li potvrđena, planiram se detaljno posavjetovati i angažirati sa svim dionicima o poboljšanju postupaka nadzora u EU-u. Njihova će mi mišljenja pomoći u procjeni opcija za poboljšanje sustava nadzora i izradi primjerenog prijedloga o daljnjim koracima. Budem li potvrđena, računam na podršku Europskog parlamenta i država članica u tom procesu.

Bankovna unija

5. Na koji način namjeravate dati prednost dovršetku bankovne unije? U skladu s parametrima iz mandatnog pisma koje ste primili, koji će biti Vaši daljnji koraci za uvođenje europskog sustava osiguranja depozita (EDIS)? Na koji način namjeravate riješiti pitanje konsolidacije banaka na razini Unije? Jeste li predani tomu da se standardi Basel III provedu u cijelosti i bez daljnje odgode?

Financijska je stabilnost preduvjet, iako nedovoljan, za održiv rast i konkurentnost. Kao ministrica financija Portugala svjedočila sam propasti nekoliko banaka tijekom globalne financijske krize 2008./2009. U ekonomskoj su krizi mnogi građani ostali bez posla, kuća i stanova, a brojni su poduzetnici stavili ključ u bravu. To me iskustvo naučilo da je zaštita financijske stabilnosti i štediša neodvojiva od zaštite dobrobiti kućanstava i poduzetnika. Elementi bankovne unije koji već postoje uvelike pridonose otpornosti bankarskog sektora. To se potvrdilo u

proljeće 2023. kad je propalo nekoliko regionalnih američkih banaka, a uz njih je mogla i Credit Suisse, dok su banke u EU-u dobro podnijele ekonomske šokove i rizik financijske zaraze.

Dosad je u razvoju bankovne unije naglasak uglavnom bio na pravilima i institucionalnoj arhitekturi. Budem li potvrđena, želim u taj proces što više uključiti građane i poduzetnike. Htjela bih raditi na onome što bankovna unija može njima donijeti: na primjer, zaštita depozita treba biti snažna, tako da poduzeća i poduzetnici mogu razvijati svoje projekte i doprinijeti rastu našeg gospodarstva. Osim toga, banke bi zbog djelotvorne prekogranične tržišne utakmice u bankovnoj uniji trebale pružati bolje financijske usluge po nižim cijenama. Štednju bi trebalo najproduktivnije iskoristiti u EU-u, a banke bi trebale pomagati korporativna ulaganja: to moraju biti krajnji ciljevi bankovne unije i još šire unije europske štednje i ulaganja. U tom kontekstu, daljnja konsolidacija bankama može omogućiti razvoj efikasnijih poslovnih modela, inovativnost, porast ulaganja u informacijsku tehnologiju (IT), rast na jedinstvenom tržištu, međunarodnu tržišnu utakmicu, a kroz diversifikaciju i veću otpornost na šokove. Zalažem se i za raznolikost bankovnih poslovnih modela.

Budem li potvrđena, utvrdit ću sljedeće prioritete razvoja bankovne unije:

Prvo, radit ću na očuvanju našeg učinkovitog bonitetnog okvira. Ranije me profesionalno iskustvo naučilo koliko je važno imati solidan i pouzdan bonitetni okvir. Ishodišna mi je točka provedba paketa mjera za bankarstvo, kojim su u pravo EU-a uvedeni završni elementi standarda Basel III. EU međunarodno dogovorene standarde uvodi u svih 4 500 banaka u EU-u, a ne samo u velike banke koje posluju u cijelom svijetu, kao što to čine druge jurisdikcije. Bankama dajemo dovoljno vremena da se prilagode novim pravilima. Bit ću sasvim jasna: moramo uvesti ta pravila, ne smijemo ih ograničavati. Ali, moramo voditi računa i o međunarodnoj konkurentnosti i mogućim posljedicama kašnjenja i odstupanja u provedbi standarda u drugim bitnim jurisdikcijama. Budem li potvrđena kao povjerenica, pozvat ću naše međunarodne partnere da što prije provedu dogovorene bazelske reforme kako bismo svi imali jednake uvjete. Mislim da je nakon 15 godina bitnih reformi u bankarskom sektoru vrijeme da pustimo stvarima da se slegnu, iako će ubuduće trebati ciljana ugađanja tog okvira.

Drugo, budem li potvrđena, pokušat ću postići kompromis o okviru za upravljanje krizama i osiguranje depozita koji će omogućiti istinsko poboljšanje okvira za upravljanje propastima banaka i osigurati financijsku stabilnost. Pouzdan okvir za upravljanje krizama i osiguranje depozita trebao bi nadležna tijela opremiti alatima za rad s bankama koje propadaju, neovisno o njihovoj veličini i poslovnom modelu, da se vrijednost ne uništi nego da se očuva. Što se mene tiče, pregovori o okviru za upravljanje krizama i osiguranje depozita trebaju početi čim prije, a ako budem potvrđena kao povjerenica, radit ću na kompromisima između stajališta Europskog parlamenta i Vijeća koji omogućuju poboljšanja postojećeg okvira i učvršćuju financijsku stabilnost.

Treće, utvrdit ću buduće korake za uvođenje europskog sustava osiguranja depozita (EDIS) kako bi se svim deponentima u bankovnoj uniji zajamčila jednaka zaštita i ublažio rizik da bi propast lokalnih banaka mogla imati efekt zaraze i prelijevanja na druge banke i druge zemlje. Želim raditi na rješenju koje će biti prihvatljivo i Europskom parlamentu i Vijeću i u tome mi Parlament može biti od velike pomoći. Odbor ECON usvojio je zanimljivo izvješće prethodnog zakonodavca u kojem su utvrđeni ishodišni elementi za kompromis. Rasprave o EDIS-u ne miču se s mrtve točke gotovo deset godina i trebali bismo radi konsenzusa biti otvoreni za razne opcije. Bitna je volja svih strana i ja ću, budem li potvrđena kao povjerenica, rado raditi na postizanju dogovora.

Četvrto, provjerit ću i druge relevantne aspekte utvrđene proteklih godina. Trebamo razmisliti o tome kako ćemo osigurati da lokalne banke kao društva kćeri mogu u krizi dobiti pomoć od svoje matične banke koja se nalazi u drugoj državi članici. I trebamo razmotriti prepreke prekograničnom pružanju bankarskih usluga na jedinstvenom tržištu. To nisu jednostavna pitanja. Ali su bitna želimo li da naša bankovna unija bude uistinu korisna građanima i poduzetnicima u EU-u i da bude temelj za uniju štednje i ulaganja.

Budem li potvrđena, za to će mi trebati podrška Europskog parlamenta. Parlament je 2023. u svojem godišnjem izvješću o bankovnoj uniji opisao bankovnu uniju kao temeljnu dopunu ekonomskoj i monetarnoj uniji i jedinstvenom tržištu. U izvješću je istaknuto da bi integrirana bankovna unija mogla poboljšati tržišno natjecanje, potrošačima omogućiti veći izbor bankarskih usluga i pružiti više mogućnosti za prekogranično bankarstvo, a usto su naglašene prednosti diversificiranog i konkurentnog bankarskog sektora u EU-u. U potpunosti se slažem.

EU nema prostora za odgodu jer po konkurentnosti sve više zaostajemo za drugim jurisdikcijama, napose Sjedinjenim Državama. Moramo nastaviti raditi na okviru za upravljanje krizama i osiguranje depozita, europskom sustavu osiguranja depozita i svim drugim potrebnim komponentama daljnjeg razvoja bankovne unije.

6. Strukture financiranja u sjeni koje trenutačno nisu obuhvaćene regulatornim opsegom mogle bi predstavljati problem, posebno u pogledu makrobonitetnih aspekata. Što u tome pogledu mislite o povezanosti između nebankarskih financijskih institucija i tradicionalnog bankarskog sustava i potencijalnih inicijativa?

Nebankarske financijske institucije, kao što su društva za upravljanje imovinom, investicijski i mirovinski fondovi, društva za osiguranje i u manjoj mjeri neregulirani subjekti, kao što su obiteljske firme, državni investicijski fondovi, financijska društva i nacionalni mirovinski fondovi, ključni su izvori financiranja poduzeća, banaka i državnih tijela, a usto su i etablirani pružatelji financijskih usluga u Europskoj uniji i svijetu. Bez njih EU ne bi mogao odgovoriti na izazov: 1) privlačenja privatnog kapitala za financiranje prioriteta naših politika, kao što su digitalna, zelena i socijalna tranzicija i inovativni poslovni pothvati, kako je istaknuto u nedavnim stručnim izvješćima i 2) pružanja financijskih usluga gospodarstvu EU-a i ostatku svijeta.

Na Komisijinu Forumu na visokoj razini o uniji tržišta kapitala održanom 2020. bila sam supredsjedateljica za područje sudjelovanja građana i tada je naglašeno da je glavni cilj unije tržišta kapitala unaprijediti gospodarsku konkurentnost i rast kroz diversifikaciju izvora financiranja za inovacije i tako potaknuti produktivnost. Financijska diversifikacija počinje s nebankarskim financijskim institucijama jer se one uglavnom same financiraju i ulažu na tržištima kapitala, a usto su i bitan izvor ulaganja i financiranja za banke i druge subjekte privatnog i javnog sektora.

Zadnjih je godina nebankarski sektor ukupnom financijskom imovinom nadmašio bankarski. Svjesna sam da se u međunarodnim političkim raspravama sve češće dovodi u pitanje financijska stabilnost nebankarskih financijskih institucija, a povod su stresni događaji iz proteklih godina, kao što su kriza likvidnosti za vrijeme pandemije Covida 19, financijski skandal s fondom Archegos i kriza investicijskih fondova koji ulažu u imovinu radi pokrivanja financijskih obveza. Potencijalne slabosti proizlaze iz pripravnosti za likvidnosne šokove, prekomjerne financijske poluge, osobito zbog zaduživanja i izvedenica, i nepoznatih posljedica sve veće povezanosti tih subjekata i tradicionalnog bankarskog sustava.

Smatram da je otpornost nebankarskih financijskih institucija preduvjet za njihov efikasan doprinos uspješnosti unije štednje i kapitala, što je prema političkim smjernicama glavni Komisijin prioritet. Zato mi je drago da je i Europski parlament u svojem prošlogodišnjem izvješću o bankovnoj uniji potvrdio da treba poboljšati otpornost nebankarskih financijskih institucija. U izvješću je naglašena i važnost razvoja regulatornih i nadzornih alata da bi se spriječila kriza likvidnosti i smanjili rizici uzajamne povezanosti banaka i nebankarskih financijskih institucija. Nebankarske financijske institucije uređene na razini EU-a dobro su regulirane, a taj okvir osobito čine Direktiva o tržištima financijskih instrumenata, Direktiva o UCITS-ima, Direktiva o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova, Uredba o infrastrukturi europskog tržišta i Solventnost II, a svi su ti akti nedavno izmijenjeni. Svi ti subjekti posluju u okviru Europskog sustava financijskog nadzora, u kojem europska nadzorna tijela, Europski odbor za sistemske rizike (ESRB) i nacionalna nadležna tijela prate i rizike financijske stabilnosti. U tom kontekstu valja napomenuti da su službe Komisije nedavno započele ciljano savjetovanje kako bi se na temelju tih postignuća prikupili dokazi o adekvatnosti postojećih bonitetnih politika za smanjenje sistemskih rizika koji proizlaze iz poslovanja nebankarskih financijskih institucija. Očekujem da ćemo u tom savjetovanju dobiti i informacije o područjima koja dosad nisu bila tema zakonodavnih mjera, što uključuje nebankarske financijske institucije koje su zasad izvan EU-ova regulatornog okvira, što će nam poslužiti kao osnova za potencijalno buduće djelovanje. Rezultati savjetovanja olakšat će nam procjenu opcija za poboljšanje nadzora likvidnosnih rizika u novčanim fondovima.

Financijske veze između banaka i nebankarskih financijskih institucija, njihova tzv. uzajamna povezanost, važna je tema koju ne smijemo smetnuti s uma, pa mi je drago da je Europski parlament 2023. u svojem izvješću o bankovnoj uniji skrenuo političku pozornost na to pitanje. Mislim da je važno pratiti te izloženosti, što Europska središnja banka (ESB) i čini putem Jedinственog nadzornog mehanizma (SSM), kako bi se spriječilo preuzimanje prekomjernih rizika, osobito kad nije popraćeno odgovarajućim upravljanjem rizicima. Zahvaljujući potpori Parlamenta Unija je nedavno u paketu mjera za bankarstvo iz 2024. (Uredba o kapitalnim zahtjevima 3) pooštrila zahtjeve iz okvira o velikim izloženostima, koje banke moraju ispuniti zbog svojih izloženosti prema nekim nebankarskim financijskim institucijama. U paketu mjera za bankarstvo propisuje se da su banke dužne objaviti ukupnu izloženost prema sektoru nebankarskih financijskih institucija i pritom se uglavnom fokusirati na izloženost prema nebankarskim subjektima izvan EU-ova regulatornog okvira i specifične regulirane subjekte, kao što su novčani fondovi ili alternativni investicijski fondovi koji znatno koriste financijsku polugu. Propisane su i zadaće Europskog nadzornog tijela za bankarstvo koje se odnose na reviziju postojećih smjernica za nebankarske financijske institucije i izvješće o njihovom doprinosu uniji tržišta kapitala i o izloženostima banaka prema tim subjektima.

Budem li potvrđena kao povjerenica, dodatno ću ispitati kako se može povećati otpornost nebankarskih financijskih institucija, vodeći računa o rizicima koje predstavljaju, ali i o njihovu doprinosu uniji štednje i ulaganja, a time i konkurentnosti našega gospodarstva. Angažirat ću se u radu s europskim dionicima i međunarodnim partnerima, osobito preko Odbora za financijsku stabilnost, u svrhu praćenja najnovijih događaja, procjene potencijalnih rizika i slabosti, ispunjenja obveza preuzetih u skupinama G-20 i G-7 o reformama nebankarskih financijskih institucija i da bi se, ako je moguće, osigurao koordiniran i pouzdan odgovor na slabosti nebankarskih financijskih institucija i izbjegla regulatorna arbitraža u integriranom globalnom financijskom sustavu današnjice.

Održive financije

7. Koji su daljnji koraci potrebni kako bi se osiguralo da Unija ostane globalni predvodnik u području održivog financiranja, da se oslobodi kapital za ulaganje u digitalnu i zelenu tranziciju te da se ojača okvir za održivo financiranje? Na koji način planirate raditi na uspostavi međunarodne osnove za održivo financiranje u cilju povećanja interoperabilnosti i učinkovitosti standarda održivog financiranja u svim jurisdikcijama? Koje korake namjeravate poduzeti da biste pojednostavnili i racionalizirali okvir za održivo financiranje te poboljšali njegovu upotrebljivost, uključujući smanjenje administrativnog opterećenja i opterećenja povezanog s izvješćivanjem, uz istodobno ostvarivanje potrebnih ambicioznih rezultata? Smatrate li da postojeća Uredba o objavama povezanim s održivosti pomaže malim ulagateljima da procijene rizike za održivost i donesu informirane odluke o ulaganju te smatrate li da bi investicijski proizvodi koji se stavljaju na tržište trebali biti u skladu s minimalnim kriterijima održivosti?

Kako je predsjednica von der Leyen navela u mojem mandatom pismu, trebamo raditi na daljnjem razvoju održivog financiranja, osobito za tranzicijsku i klimatsku otpornost i pobrinuti se da EU zadrži poziciju globalnog lidera u tom području.

EU-ov okvir za održivo financiranje velikim je dijelom već na snazi. Instrumenti su zbog hitnosti razvijeni u razmjerno kratkom roku, od 2018. Početni su rezultati uglavnom ohrabrujući. Vidljivo je da zelena ulaganja postojano rastu. Jasno je da taj novi okvir i njegovi izvještajni zahtjevi u kratkom roku donose nove troškove i da se ulaganja neće uvijek brzo isplatiti. Međutim, troškovi ignoriranja klimatskih izazova sve su očitiji.

Budem li potvrđena kao povjerenica, nastavit ću raditi na postojećem okviru i pojednostavnjenju zahtjeva da se nepotrebno opterećenje smanji, ali ne dovedu u pitanje ciljevi našega europskog zelenog plana. Rekla bih da u ovom trenutku ne trebamo nove zahtjeve ni regulativu, ali bismo vjerojatno trebali uskladiti i doraditi postojeće da bi bili svrsishodni. Ciljanim bi revizijama trebalo pojednostavniti i olakšati primjenu tog okvira. Neizmjerno je bitno da nastavimo pratiti dionike pri njegovoj provedbi. Svi instrumenti trebaju biti jednostavniji i proporcionalniji za manje tržišne aktere, što se odnosi i na neizravne učinke na obveze većih aktera, i trebaju svim subjektima olakšati proširenje financiranja tranzicije, neovisno o njihovu početnom stanju i imajući na umu da su bitni koraci u ostvarenju ciljeva održivosti, koliko god mali bili, bolji od nikakvih. Budem li potvrđena, radit ću na poboljšanju ukupne korisnosti tog okvira, smanjenju administrativnog opterećenja za poduzeća i jednostavnosti okvira ne bi li bio korisniji što širem krugu subjekata, uključujući MSP-ove, bez manipulativnog zelenog marketinga i ne dovodeći pritom u pitanje glavne ciljeve. Da bismo ostvarili te prioritete, blisko ću surađivati s izvršnom potpredsjednicom za čistu, pravednu i konkurentnu tranziciju, povjerenikom za gospodarstvo i produktivnost, provedbu i pojednostavnjenje, povjerenicom za okoliš, otpornost vodoopskrbe i konkurentno kružno gospodarstvo i povjerenikom za klimu, nultu neto stopu emisija i čisti rast.

Moramo raditi na novim provedbenim smjernicama, osobito o europskim standardima izvještavanja o održivosti, taksonomiji i europskom standardu za zelene obveznice. Trebamo se pobrinuti da zahtjevi za objavljivanje i planiranje tranzicije za poduzeća budu usklađeni u ukupnom okviru. Trebamo razvijati konkretna rješenja koja će odgovarati potrebama malih i srednjih poduzeća, a možda i malih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, što podrazumijeva izradu jednostavnih i dostupnih standarda izvještavanja. Trebamo imati sluha za probleme prijavljene u prvim godinama provedbe te koherentno i holistički uvesti potrebne prilagodbe u cijelom okviru. Već je pokrenuto javno savjetovanje o Uredbi o objavama o održivosti u sektoru financijskih usluga pa ćemo na temelju povratnih informacija odlučiti o odgovarajućem daljnjem postupanju. Trebali bismo revidirati i delegirane akte o taksonomiji EU-a da se obuhvati više ekonomskih djelatnosti, da se postojeći kriteriji (kao što je načelo nenanošenja bitne štete) mogu lakše primjenjivati, tranzicijske aktivnosti ostanu uvjerljive i usklađene s klimatski neutralnim gospodarstvom i da taksonomske objave budu troškovno učinkovite. Trebali bismo dodatno unaprijediti protok podataka i strojnu čitljivost, a u tu svrhu u cijelosti iskoristiti Jedinstvenu europsku pristupnu točku (ESAP).

Budem li potvrđena, nastaviti ću raditi na Uredbi o objavama o održivosti u sektoru financijskih usluga kako bismo efikasnije suzbijali manipulativni zeleni marketing i krajnjim ulagateljima omogućili bolje razumijevanje obilježja održivosti financijskih proizvoda koje namjeravaju kupiti. Zato bismo prvo trebali razmotriti izmjene u objavama o okolišnim, socijalnim i upravljačkim standardima za financijske proizvode, radi bolje usporedivosti i pouzdanosti. Ulagateljima su nužne pouzdane, jasne i razumljive informacije, bez potencijalno obmanjujućih tvrdnji i kompleksnih procesa. Objave u skladu s Uredbom o objavama o održivosti u sektoru financijskih usluga moraju biti usklađene i s drugim objavama u širem okviru za održivo financiranje. To bi bilo korisno i malim ulagateljima i ponuđačima proizvoda. Drugo, trebamo utvrditi primjerenost sustava kategorizacije financijskih proizvoda u smislu održivosti. Aktualna pogrešna primjena tog okvira za pseudooznačavanje rizik je u smislu manipulativnog zelenog marketinga i zaštite ulagatelja i ne omogućuje točnu kategorizaciju proizvoda. Jednostavan sustav kategorizacije s jasnim ciljevima i pouzdanim kriterijima olakšao bi ulagateljima razumijevanje i omogućio da izbjegnu obmanjujuće tvrdnje o okolišnim, socijalnim i upravljačkim standardima. Svi ti koraci bi nam pomogli da privučemo nove ulagatelje zainteresirane za povoljne zelene proizvode i da dugoročno štednju kanaliramo u zelena ulaganja u okviru dublje i integrirane unije štednje i ulaganja.

No, ne smijemo zaboraviti da su klimatske promjene i degradacija okoliša globalni problem. Budem li potvrđena kao povjerenica, nastaviti ću raditi na međunarodnim forumima i surađivati s partnerskim jurisdikcijama na interoperabilnosti naših okvira. Viši stupanj interoperabilnosti, osobito u području taksonomija i objava o održivosti, doprinijet će razvoju prekograničnih tržišta kapitala i jednakih uvjeta za europska poduzeća. Taksonomija EU-a nadahnula je slične okvire u Južnoj Africi, Kolumbiji, Singapuru i Meksiku i drugdje. U području financiranja tranzicije bismo trebali nastaviti raditi na razvoju potrebnih načela i alata za usklađenje financijskih djelatnosti s klimatskim ciljevima i ciljevima održivosti, u skladu s načelima i pravilima EU-a. To će nam pomoći da očuvamo jednake uvjete i konkurentnost poslovnih subjekata u EU-u, i da istodobno radimo na povećanju globalnih klimatskih i okolišnih ambicija. U području objavljivanja informacija trebamo i dalje biti primjer drugima. EU-ov pristup izvještavanju, što uključuje postupak procjene dvostruke značajnosti, bio je nadahnuće Švicarskoj i Kini. Još je nekoliko zemalja (npr. Japan i Ujedinjena Kraljevina) integriralo okolišne, socijalne i upravljačke čimbenike u odluke o financiranju. Komisija bi trebala nastaviti raditi na već postignutom visokom stupnju interoperabilnosti EU-ovih i globalnih standarda izvještavanja s ciljem smanjenja potencijalnog opterećenja za europska poduzeća.

Pitanje Odbora za unutarnje tržište i zaštitu potrošača

8. U mandatnom pismu koje Vam je upućeno predsjednica Europske komisije od Vas traži da osigurate da se pravilima EU-a potrošačima i malim ulagateljima pruži odgovarajuća razina zaštite, čime bi im se omogućilo da donose informirane odluke i povećaju svoje sudjelovanje na tržištima kapitala pod pravednijim uvjetima, posebno s obzirom na uvođenje umjetne inteligencije u financijski sektor. Koje ćete konkretne mjere poduzeti, uključujući one zakonodavne prirode, kako biste ostvarili prethodno navedene ciljeve? Kako biste poduprli navedeno, od Vas se traži da radite na strategiji financijske pismenosti. Koji je Vaš plan i koje mjere namjeravate poduzeti kako biste razvili tu strategiju?

Mali ulagatelji moraju moći donositi utemeljene odluke o ulaganjima, biti primjereno zaštićeni i imati pravedne uvjete za ulaganja. Mislim da su to nužni preduvjeti za povećanje sudjelovanja malih ulagatelja na tržištima kapitala. Mali će ulagatelji ulagati više samo ako budu vjerovali da će na tržištima ostvariti pristojne povrate na uloženo i ako budu mogli ulagati prema svojim preferencijama. Porast sudjelovanja malih ulagatelja dobro će utjecati i na gospodarstvo EU-a. Sredstva se mogu kanalirati u ulaganja nužna za ostvarenje naših ekonomskih ciljeva, npr. financiranje inovacija, *start-up* poduzeća te digitalne, socijalne i zelene tranzicije.

Da bi se ti ciljevi ostvarili iznimno je važno da nam prioritet bude brzi dogovor i provedba Komisijine strategije malih ulaganja, u skladu s nabrojanim dugoročnim ciljevima. No, kakav god bio krajnji ishod, jasno je da mjere iz strategije malih ulaganja vjerojatno neće biti dovoljne za duboku promjenu stavova malih ulagatelja o ulaganjima. Trebamo učiniti više.

Na temelju rezultata savjetovanja i iskustva koje sam na Forumu na visokoj razini o uniji tržišta kapitala stekla kao supredsjedateljica za područje sudjelovanja građana ubuduće namjeravam, budem li potvrđena, proširiti fokus, ispitati kako sve možemo razvijati istinski jedinstveno tržište za jednostavne i jeftine investicijske i štedne proizvode kako bi bili što brojniji, povoljniji i pristupačniji. Budem li potvrđena, pažljivo ću procijeniti postoji li efikasno i funkcionalno jedinstveno tržište za takve proizvode te kako i koliko različiti načini ulaganja mogu privući nove ulagatelje, među ostalim i primjenom lako dostupnih digitalnih alata, i imaju li europska poduzeća prave uvjete za razvoj i ponudu povoljnih i transparentnih prekograničnih proizvoda s dobrim povratom, što podrazumijeva i primjereno informiranje malih ulagatelja. Znamo da je nekoliko država članica uspješno uvelo

račune za ulaganja i štednju uz porezne poticaje i ohrabrenje za mala ulaganja. Želim saznati kako to funkcionira i zašto su te sheme uspješne. Što god poduzeli u tom smislu, trebamo zajednički raditi na razini EU-a i država članica. Budem li potvrđena, nastojat ću te ciljeve ostvariti u bliskoj suradnji s drugim članovima Kolegija, osobito s povjerenikom za demokraciju, pravosuđe i vladavinu prava, i svim dionicima.

Umjetna inteligencija može zbog brzine obrade podataka i personaliziranih informacija pomoći potrošačima i malim ulagateljima da donesu informirane odluke o proizvodima i uslugama bolje prilagođenima njihovim individualnim potrebama. Tako se može povećati pristup tržištima kapitala. Razumljivo je da s prilikama dolaze i rizici pa će zato pravovremena provedba Akta o umjetnoj inteligenciji biti važna za izgradnju povjerenja. Budem li potvrđena, blisko ću surađivati s izvršnom potpredsjednicom za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju kako bismo osigurale neometanu i efikasnu integraciju primjene Akta o umjetnoj inteligenciji u postojeći financijski nadzor.

Budem li potvrđena kao povjerenica, nastavit ću raditi na financijskoj pismenosti, na čemu se ozbiljno radilo u proteklom mandatu. Kako je navedeno u mandatnom pismu, predložiti ću tome posvećenu strategiju. Financijska pismenost je važna životna vještina koju bi trebalo stjecati u ranoj dobi jer nam omogućuje puno bolju početnu poziciju za donošenje informiranih odluka o financijama i planiranje budućnosti. Korisnici financijskih usluga bi zbog porasta internetskih prijevara trebali više nego ikad biti informirani i pripravnici na kibernetičke prijevare. Financijska i digitalna pismenost u EU je nažalost na vrlo niskoj razini: rezultati istraživanja Eurobarometra iz srpnja 2023. pokazuju da je samo 18 % građana EU-a doseglo visoku razinu financijske pismenosti. Razine financijske pismenosti znatno se razlikuju među državama članicama i među raznim skupinama unutar država članica, a niže razine financijske pismenosti imaju osobito žene te osobe mlađe i starije dobi. Slaba financijska pismenost utječe na osobnu i financijsku dobrobit, na kućanstva i društvo u cjelini.

Trebat ću procijeniti i utvrditi što to priječi dobre rezultate svega što je dosad učinjeno, posavjetovat ću se i razmisliti o odgovarajućim budućim koracima. Za koju god se strategiju odlučim, razmotrit ću podršku i bogatiju razmjenu primjera dobre prakse među državama članicama te dodatne smjernice za provedbu postojećih okvira o financijskim kompetencijama. Svjesna sam Komisijine nadležnosti u ovom području i pažljivo ću promisliti o opcijama politike, uz savjetovanje s dionicima u raznim sektorima i u suradnji s drugim članovima Kolegija, kako bismo ponudili odgovarajuće mjere. Računam na podršku Europskog parlamenta u tom smislu jer je nedvojbeno da je financijska pismenost tema na kojoj moramo zajedno, dosljedno i učinkovito raditi.

Naposljetku, želim naglasiti da napori za poboljšanje financijske pismenosti doista jesu bitna dopuna pravilima o zaštiti potrošača, ali da nikada ne mogu biti zamjena za solidan zakonodavni okvir za zaštitu potrošača.

Pitanje Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

9. Vaš će zadatak biti nastavak rada na digitalnim financijama, kao i na provedbi novog paketa mjera za sprečavanje pranja novca.

Koje korake namjeravate poduzeti kako biste ocijenili uvođenje sustavâ umjetne inteligencije u financijskom sektoru, uključujući njihovu usklađenost s posebnim zahtjevima za visokorizične sustave umjetne inteligencije predviđene Aktom o umjetnoj inteligenciji (kao što su sustavi upravljanja rizicima ili procjene učinka na temeljna prava)? Koje prioritetne korake namjeravate poduzeti kako biste učinkovito proveli nova jedinstvena pravila o sprečavanju pranja novca, posebno u pogledu financijskog sektora, ali i nefinancijskog sektora, kao i nove ovlasti, nadležnosti i alate koji su na raspolaganju financijsko-obavještajnim jedinicama u cilju sprečavanja, otkrivanja i borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma?

Predsjednica von der Leyen je u mojem mandatnom pismu zatražila da nastavim raditi na digitalnim financijama, a osobito da procijenim uvođenje umjetne inteligencije u financijski sektor. Budem li potvrđena kao povjerenica, na ostvarenju naših zajedničkih ciljeva radit ću u suradnji s drugim članovima Kolegija, GU FISMA, europskim nadzornim tijelima i novoosnovanim Uredom Europske komisije za umjetnu inteligenciju. Blisko ću surađivati i s Europskim parlamentom i Vijećem. Budem li potvrđena, moj će se rad temeljiti na onome što je već učinjeno, a osobito na recentnim savjetovanjima i ciljanim informativnim kampanjama radi prikupljanja mišljenja dionika o aktualnim kretanjima na tržištu i potencijalnim rizicima i preprekama uvođenju umjetne inteligencije u financijski sektor. Blisko ću surađivati i s tijelima nadležnima za nadzor i Uredom za umjetnu inteligenciju kako bismo zajamčili usklađenost sa specifičnim zahtjevima za visokorizične sustave umjetne inteligencije navedene u Aktu o umjetnoj inteligenciji. Umjetna inteligencija donosi prilike i rizike na svjetskoj razini pa ću ja, budem li potvrđena kao povjerenica, s našim međunarodnim partnerima kao što su Odbor za financijsku stabilnost, Stručna skupina za financijsko djelovanje, Bazelski odbor za nadzor banaka i Banka za međunarodne namire, raditi na razvoju globalnih koordiniranih rješenja, poštujući europske vrijednosti.

Uvjerena sam da je iznimno važna suradnja sa svim dionicima – potrošačima, korisnicima, pružateljima usluga, razvojnim programerima, nadzornicima i, naravno, Europskim parlamentom i Vijećem, da omogućimo brzu provedbu novih pravila iz Akta o umjetnoj inteligenciji. U tom je aktu utvrđeno da su procjena kreditne sposobnosti potrošača, procjena rizika i određivanje cijena za zdravstveno i životno osiguranje visokorizične primjene pa trebamo posebnu pozornost posvetiti usklađenosti primjene umjetne inteligencije u tim sektorima sa standardima iz Akta o umjetnoj inteligenciji. Budem li potvrđena, blisko ću surađivati s izvršnom potpredsjednicom za tehnološki suverenitet, sigurnost i demokraciju na procjeni uvođenja umjetne inteligencije u financijski sektor. Pojave li se pitanja o propisima EU-a o financijskom sektoru u smislu primjene umjetne inteligencije, odgovore ću tražiti u bliskoj suradnji s nadzornim tijelima.

Budem li potvrđena, voljela bih proaktivno raditi na primjeni umjetne inteligencije u financijama, svjesna da u pristupu politike treba postići ravnotežu između inovacija, iskoristiti potencijalne prilike i prednosti, uz solidno upravljanje rizicima za financijsku stabilnost i temeljna prava. U suradnji i dijalogu sa suzakonodavcima i dionicima želim kreirati ekosustav koji pruža podršku, a financijskom sektoru i tijelima za financijski nadzor omogućuje da iskoriste potencijal umjetne inteligencije i pritom umanje njezine rizike.

U području sprečavanja pranja novca, paket reformi dogovoren u prethodnom mandatu mogao bi donijeti velike promjene u borbi protiv financijskog kriminala. No, propisi su dobri koliko i njihova provedba na terenu. U političkim smjernicama Komisije navedeno je da se treba fokusirati na bolju provedbu i izvršenje propisa Unije na terenu i ja se potpuno slažem da nam je to dugoročni cilj. Smatram da nam to treba biti primarna zadaća u području sprečavanja pranja novca želimo li da reforma uspješno zaživi u stvarnosti. Budem li potvrđena, blisko ću surađivati s predloženim povjerenikom za unutarnje poslove i migracije na usklađenju pristupa našim zajedničkim ciljevima u borbi protiv organiziranog kriminala. Zalagat ću se za blisku suradnju Komisije i država članicama s ciljem pravilnog prenošenja nove direktive o sprečavanju pranja novca, ali i za otvoren dijalog sa sektorima radi neometanog postupnog uvođenja zahtjeva iz nove regulative o sprečavanju pranja novca.

Rok za promjenu novog okvira je sredina 2027. pa nemamo vremena za gubljenje. Reforma je zaista velikih razmjera, puno je novosti i moramo osigurati njihovo usklađeno uvođenje. Želimo li pravovremene rezultate, treba odmah početi raditi.

Već se počelo raditi na provedbenim i delegiranim mjerama u kojima će se detaljno utvrditi kako bi subjekti u financijskom i nefinancijskom sektoru trebali ispuniti bitne zahtjeve. Već se utvrđuju i prioritete u radu na zajedničkim alatima i metodologijama za nadzor u tim sektorima. Budem li potvrđena kao povjerenica, pobrinut ću se da moje službe nastave na tome raditi, u bliskoj suradnji s Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo i nacionalnim tijelima. Sve će mjere biti tema javnog savjetovanja pa će poslovni subjekti moći iskazati svoja stajališta i sugestije. Tako ćemo osigurati da regulatorni zahtjevi budu adekvatni, proporcionalni i svrsishodni. Jednako mi je važno odgovarajuće ustrojstvo Tijela za sprečavanje pranja novca.

Već se počelo raditi na usklađenju postupaka koje će financijsko-obavještajne jedinice primjenjivati za primanje, obradu i razmjenu informacija. Osim toga, Komisija u bliskoj suradnji s financijsko-obavještajnim jedinicama radi na novoj verziji platforme za sigurnu razmjenu informacija „FIU.net”. Počelo se raditi i na povezivanju s registrima računa nacionalnih banaka. Svi će to bitno unaprijediti kapacitet financijsko-obavještajnih jedinica za brzu razmjenu i analizu informacija i dostavu predmeta tijelima kaznenog progona.

Odlučno ću na tome raditi budem li potvrđena kao povjerenica. Europa ne smije ponavljati greške iz prošlosti, kad je zbog zakašnjelog donošenja ili nepravilne provedbe mjera na nacionalnoj razini bio ugrožen naš kolektivni kapacitet za borbu protiv financijskog kriminala. Zato namjeravam iskoristiti sve instrumente za provedbu i izvršenje koji su mi na raspolaganju, što podrazumijeva prevenciju i postupke zbog povrede, da našim tijelima omogućim uspješno ostvarenje naših zajedničkih i dogovorenih ciljeva.